

Beilage Nr. 5

Schweiziska edsförbundet
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun Svizra

Federala departementet för försvar, civilskydd och idrott VBS

Schweizer Armées
Arméstab (A Stab)

Rapport

Palantir Technologies Inc.

Fokus

Kontrollera och optimera operativ beredskap i realtid med
Palantir Asset Readiness

Bern, 4 december 2024

Schweiziska armén

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning.	5
3	Företaget Palantir Technologies Inc.	6
3.1	Grundande	6
3.2	Utveckling.....	6
4	Kärnprodukter och lösningar.....	7
4.1	Palantir Gotham	7
4.2	Palantir Foundry.....	8
4.3	Artificiell intelligensplattform (AIP)	8
4.4	Palantir TITAN.....	9
4.5	Palantir Readiness Solution Suite.....	9
4.5.1	Modul Asset Readiness	9
4.5.2	Modul Personalberedskap	9
4.5.3	Modul Finansiell beredskap	10
4.5.4	Sammanfattning	10
4.6	Användning i Europa.....	10
4.6.1	Användning av försvarsmakten.....	10
4.6.2	Användning av polisen.....	11
4.6.3	Användning i Schweiz.....	11
5	Fokus: Operativ insatsberedskap med tillgångsberedskap	11
5.1	Fallstudie U.S. Army.....	12
5.1.1	Lösning med Palantir for Readiness Solution Suite.....	12
5.1.2	Utdrag ur enskilda resultat	13
5.2	Data som förutsättning	13
5.3	Detaljer om modulen Asset Readiness	14
5.3.1	Kärnan i lösningen	14
5.3.2	Digital tvilling av resurser och arbetsflöden.....	15
5.3.3	Olika 360-graders vyer	16
5.3.4	Analys, rapportering och operativa beslut.....	17
5.4	Fördelar med modulen Asset Readiness.....	17
5.5	Kostnadsberäkningar.....	18
6	Utmaningar.....	19
6.1	Risker som datahöghet, förlust av suveränitet och beroenden	19
6.2	Dataskydd och etiska aspekter	20
6.3	Strängare tekniska och rättsliga regler	20
6.4	Öppenhet och ansvar.....	20
7	Rekommendationer	21
7.1	Granskning av alternativ.....	21
7.2	Intensifiering av samarbeten	21
7.3	Svar på centrala frågor	21

1 Sammanfattning

Grundande och utveckling

Palantir Technologies Inc. grundades 2003 av Alex Karp, Peter Thiel och andra partners och börsnoterades 2020. Palantir fokuserade ursprungligen på myndigheter och säkerhetssektorn, men har med plattformen Foundry utökat sitt erbjudande till kommersiella kunder. 2023 uppnådde företaget för första gången ett rörelseresultat. Den starka efterfrågan på AI-baserade lösningar, såsom Artificial Intelligence Platform (AIP), ledde 2024 till en omsättningsökning på 30 % till 725,5 miljoner USD och en nettovinst på 144 miljoner USD. Med ett börsvärde på nästan 100 miljarder USD är Palantir ett av de största mjukvaruföretagen, även om analytikerna anser att värderingen är hög.

Kärnprodukter och lösningar

Palantir erbjuder en rad högspecialiserade mjukvarulösningar som har utvecklats för att stödja realtidsanalyser, databaserade beslut, strategisk planering och optimering av resursernas tillgänglighet.

- *Palantir Gotham*. Denna plattform är utvecklad för militära och underrättelseapplikationer och integrerar data från olika källor, analyserar dem i realtid och levererar användbara insikter. Funktioner som geospatial intelligens, riskbedömning och visuell analys gör Gotham till en central lösning för underrättelse och övervakning.
- *Palantir Foundry*: Denna plattform används för att optimera operativa processer i företag och organisationer. Den kombinerar data från olika källor, rensar och analyserar dem i realtid och stödjer därmed välgrundade beslut inom områden som till exempel logistik.
- *Artificial Intelligence Platform (AIP)*. Denna plattform använder maskininlärning och AI för att identifiera mönster, förutsäga risker och automatisera beslutsprocesser. Den är särskilt värdefull för organisationer som behöver analysera stora datamängder i realtid.
- *Readiness Solution Suite*: Denna svit omfattar flera moduler för optimering av beredskapen hos militära resurser. Dessa inkluderar *Asset Readiness* (för utrustningens beredskap), *Personnel Readiness* (för personalens beredskap) och *Financial Readiness* (för finansiell planering och resursfördelning).

Fokusområde: Operativ beredskap med Asset Readiness

Modulen *Asset Readiness* erbjuder företag och organisationer en omfattande lösning för att effektivt hantera sina resurser och sin utrustning och maximera deras driftsberedskap. Plattformen kombinerar kraftfull dataintegration, övervakning i realtid och intelligent analys för att optimera operativa processer och möjliggöra välgrundade beslut. Fragmenterade datakällor samlas i en central plattform som tillhandahåller tillförlitlig och spårbar information. En av kärnfunktionerna är skapandet av en digital tvilling (Digital Twin) som ger en helhetsbild av alla resurser och processer. Med 360°-vyer får användarna detaljerad inblick i tillstånd, användning och underhållshistorik för enskilda komponenter, enheter eller hela flottor. Automatiserade rapporter och interaktiva analyser hjälper till med planering och genomförande av underhåll, resursfördelning och förutsägelser av flaskhalsar.

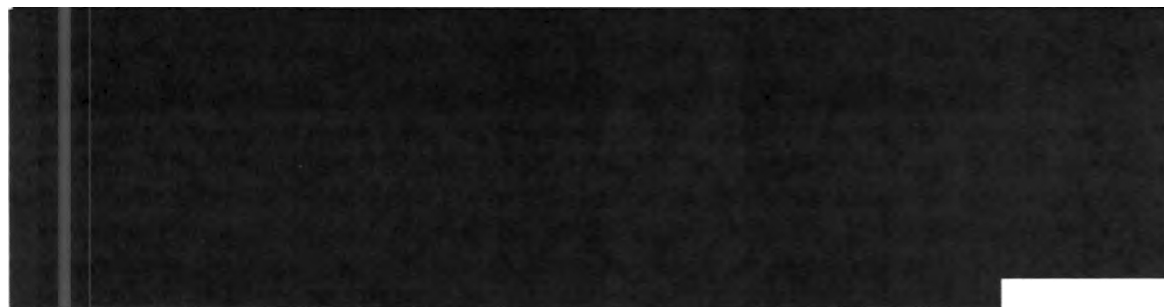
Kostnaderna för mjukvarulösningarna varierar kraftigt. Engångskostnaderna omfattar implementering, anpassning och datamigrering, vilket beroende på projektet kan uppgå till flera miljoner euro. Återkommande kostnader omfattar licensavgifter och underhållskostnader, ofta graderade efter antal användare och funktionalitet. Polisen i Nordrhein-Westfalen betalade till exempel 22 miljoner euro för en femårig licensperiod, plus 660 000 till 1,1 miljoner euro per år för

underhåll och support. Sammantaget kan projekten bli betydligt dyrare än planerat på grund av höga säkerhetskrav och datakvalitet.

Trots fördelarna finns det också utmaningar. Palantir *Asset Readiness* är starkt beroende av tillgången till högkvalitativa realtidsdata, vilket kan vara problematiskt om t.ex. de kommunikationssystem som krävs för dataöverföring inte är tillgängliga eller om det finns risker för SLGINT-hot (Signals Intelligence) i operationsområdet. För att övervaka resursernas tillstånd och tillgänglighet krävs dessutom sensorer och IoT-enheter. Det finns också strategiska utmaningar, såsom beroendet av en amerikansk leverantör, vilket potentiellt kan leda till förlust av datahögsta och nationell suveränitet. Dataskyddslagen och etiska aspekter förstärker denna problematik, eftersom omfattande datainsamling och analys av data kan utgöra ett intrång i privatlivet och därmed väcka juridiska och etiska frågor.

rekommendation

Den schweiziska armén bör överväga alternativ till Palantir. Det finns europeiska företag som erbjuder jämförbara lösningar och som är mer bekanta med kraven på dataskydd och säkerhet.² Att undersöka open source-alternativ eller utveckla och integrera egna plattformar för dataanalys kan vara sätt att behålla kontrollen över kritiska system och minska beroendet. Utvecklingen bör inte ske på egen hand, utan tillsammans med samarbetspartner som framstår som öppna, pålitliga, integritetsfulla och suveräna, för att säkerställa ett säkert, hållbart och produktivt samarbete.

I detta sammanhang måste bland annat följande centrala frågor klargöras: Hur säkerställs arméns tekniska oberoende och hur kan skyddet av känsliga data garanteras? Vilka alternativ till externa leverantörer stärker suveräniteten och minimerar riskerna? Samtidigt måste den etiska och rättsliga förenligheten hos externa lösningar samt deras långsiktiga kostnads-nyttoförhållande utvärderas. Slutligen måste geopolitiska risker och strategiska beroenden i internationella samarbeten analyseras kritiskt för att utveckla en hållbar och oberoende strategi.

Av ovan nämnda skäl rekommenderar experterna att man avstår från lösningar från företaget Palantir Technologies Incorporated. Frågan om operativ beredskap kommer att behandlas 2025 inom ramen för den specifika KL-strategin för året genom arméplaneringen.

Internet of Things (IoT), i militär sammanhang även känt som Internet of Military Things (IoMT), avser ett nätverk av fysiska objekt som är sammankopplade via internet eller ett militärt nätverk. Dessa objekt kan samla in och utbyta data och ofta även agera automatiskt
t.ex. [SAP Defense & Security](#) eller [Accenture](#) (BGÖ, art. 7, stycke 1, bokstav f).

2 Inledning

En schweizisk delegation med statssekreteraren för säkerhetspolitik Markus Mäder (delegationsledare), arméchefen, korpskommandant Thomas Süssli, samt den schweiziska ambassadören i Singapore, Frank Grütter, deltog i den 21:a Shangri-La-dialogen (SLD) i Singapore från den 31 maj till den 2 juni 2024.

Under evenemanget tilltalades delegationen av Louis Mosley, representant för Palantir Technologies. Mosley är Executive Vice President för Storbritannien och Europa hos Palantir Technologies. Han leder Palantirs verksamhet i Storbritannien och Irland, inklusive samarbetet med den brittiska regeringen.

Under hans ledning har Palantir genomfört flera projekt i Europa, bland annat stöd till den brittiska regeringen i hanteringen av covid-19-pandemin och samarbete med National Health Service (NHS) för att förbättra dataintegrationen inom hälso- och sjukvården. I en intervju betonade Mosley också Palantirs roll i Ukraina, där företaget tillhandahåller teknik som hjälper den ukrainska regeringen att försvara och återuppbygga landet (Bloomberg__).

På Shangri-La diskuterade Mosley med den schweiziska delegationen den schweiziska arméns intresse för lösningar som gör det möjligt att tillämpa algoritmer eller AI på data. Han förklarade att Palantir var berett att genomföra en demonstration av de befintliga möjligheterna och nämnde särskilt en applikation för att «mäta tillgängligheten av militära förband», som är användbar i samband med totalförsvaret. (BGÖ, art. 7, punkt 1, bokstav c och d).

Uppdrag

”Utvärdera intresset för den föreslagna lösningen för mätning av operativ tillgänglighet

av Palantir Technologies.

Med fokus på ”operativ beredskap” utgör *Palantir for Readiness Solution Suite* med modulen *Asset Readiness* rapportens huvudtema. Rapporten behandlar inte enbart denna modul, utan även företaget, de viktigaste plattformarna med sina respektive utmaningar och den allmänna uppfattningen. Dessutom ger rapporten en rekommendation för det fortsatta arbetet.

3 Företaget Palantir Technologies Inc.

3.1 Grundande

Palantir Technologies Inc. är ett amerikanskt mjukvaruföretag som grundades 2003 av Alex Karp, Peter Thiel och andra partners och som börsnoterades den 30 september 2020. I en porträttartikel i *New York Times* beskrivs Alex Karp, VD och medgrundare av Palantir Technologies, som en färgstark och kontroversiell person. Karp är känd för sin kritiska inställning till Silicon Valley och betonar ofta vikten av dataskydd och integritet. Denna inställning står dock i strid med användningen av Palantirs teknik, som själv används för övervakning och i vissa fall ingriper djupt i medborgarnas integritet. Karp erkänner de etiska betänkligheterna, men har vid flera tillfällen klargjort att han inte har några moraliska problem med att Palantirs programvara skadar «USA:s fiender». Denna inställning väcker frågor om de moraliska gränserna för dataanvändning och övervakning i säkerhetspolitiska konflikter (Beiner et al.).

Peter Thiel, medgrundare och tysk-amerikansk entreprenör och investerare, spelar också en central roll i Palantirs strategiska och etiska inriktning. Thiel är känd som anhängare av konservativa politiker som Donald Trump. Han förespråkar mindre statlig inblandning och mer individuell frihet, vilket har gett honom mycket kritik [sinessinsider.de](#). Hans syn på demokrati, som han anser oförenlig med absolut frihet, samt hans anknytning till den kontroversielle statsrättsjuristen Carl Schmitt, som förespråkar auktoritära strukturer, har också väckt kontroverser aude.

Med Karp och Thiel står två motsatta personligheter i spetsen för företaget: Karp framstår som en visionär och idealistisk VD som värdesätter pro-västliga värderingar och ett teknologiskt försvar av USA, medan Thiel företräder en individualistisk linje som motsätter sig statlig intervention och förespråkar konservativa ideologier. Båda delar dock målet att stärka västvärlden genom teknologisk överlägsenhet. De ser Palantir som en central aktör i den globala säkerhetsstrukturen. Företaget samarbetar nära med amerikanska underrättelsetjänster och tillhandahåller teknik som ska försvara västliga intressen och värderingar, även om detta innebär omfattande övervakningsåtgärder och militära åtgärder.

För Thiel och Karp står det fast att Palantirs teknik ska stödja både USA:s nationella säkerhet och dess allierades strategiska intressen. Det innebär att Palantir uttryckligen inte gör affärer med länder som är fientligt inställda till USA, såsom Ryssland eller Kina. Trots olika politiska preferenser är Thiel och Karp överens om att västvärlden måste stärkas genom teknologisk överlägsenhet och en beslutsam hållning gentemot potentiella hot ([Das Erste](#)).

3.2 Utveckling

Palantir Technologies har genomgått en anmärkningsvärd utveckling sedan starten 2003. Inledningsvis fokuserade företaget på att tillhandahålla dataanalysprogramvara till myndigheter, särskilt inom säkerhets- och försvarssektorn. Med lanseringen av plattformen Foundry utökade Palantir sitt erbjudande till kommersiella kunder, såsom banker och organisationer inom hälso- och sjukvården, och uppnådde därmed betydande framgångar (börs On me).

År 2023 redovisade Palantir för första gången ett rörelseresultat, vilket stärkte aktieägarnas förtroende och ledde till en uppgång i aktiekursen. Efterfrågan på företagets AI-baserade lösningar, särskilt Artificial Intelligence Platform (AIP), bidrog avsevärt till denna framgång ([Time](#)). Under tredje kvartalet 2024 överträffade Palantir

Företagets namn Palantir kommer från beteckningen Palantiri, de seende stenarna, i J. R. R. Tolkiens fantasysaga "Sagan om ringen"

förväntningarna med en omsättning på 725,5 miljoner US-dollar, vilket motsvarar en ökning med 30 % jämfört med föregående år. Nettovinsten fördubblades till 144 miljoner US-dollar. Dessa resultat drevs av en stark efterfrågan på AI-verktyg både inom den amerikanska handelssektorn och inom den offentliga sektorn ([Financial Times](#)). Företagets marknadsvärde närmar sig 100 miljarder US-dollar, vilket gör Palantir till ett av världens största mjukvaruföretag ([MarketWatch](#)). Trots dessa imponerande resultat förblir vissa analytiker försiktiga och pekar på företagets höga värdering ([InvestmentWeek](#)).

4 Kärnprodukter och lösningar

Palantir erbjuder en rad högspecialiserade mjukvarulösningar som har utvecklats för att stödja realtidsanalyser, databaserade beslut, strategisk planering och optimering av resursernas tillgänglighet. Fyra plattformar utgör kärnprodukterna.

4.1 Palantir Gotham

Palantir Gotham är företagets viktigaste plattform. Den är utformad för att integrera, bearbeta och omvandla mycket stora datamängder från olika källor till användbara insikter. Gotham används av militära och underrättelsetjänstorganisationer, men också av säkerhetsmyndigheter som t.ex. polisen, och erbjuder en kraftfull lösning för underrättelseverksamhet och övervakning. De viktigaste funktionerna är:

- *Dataintegration:* Gotham gör det möjligt att kombinera data från olika källor, såsom drönare, satelliter, underrättelsetjänstrapporter och sociala medier. Plattformen bearbetar dessa heterogena dataströmmar i realtid och skapar en sammanhängande helhetsbild.
- *Visuell och rumslig analys:* Plattformen visar kopplingar mellan olika datapunkter visuellt, vilket gör det möjligt för analytiker och beslutsfattare att snabbt identifiera mönster och samband. Till exempel kan nätverk av aktörer visualiseras och geografiska rörelser spåras.
- *Avancerade sök- och frågefunktioner:* Gotham erbjuder kraftfulla sökverktyg som gör det möjligt för användare att hitta specifik information i stora datamängder. Dessa sökningar kan finjusteras och filtreras för att söka igenom data efter relevanta kriterier.
- *Riskbedömning och hotanalys:* Genom att kombinera data från det förflutna med information i realtid kan potentiella hot upptäckas i ett tidigt skede. Gotham gör det möjligt för analytiker att bedöma hot i realtid och simulera riskscenarier.
- *Geospatial Intelligence:* Militära operationer kräver ofta precis geografisk information. Gotham integrerar kartografiska representationer och möjliggör överlagring av data på geografiska kartor för att bättre analysera rörelser, positioner och hotspots.

I militära operationer används Gotham som en central lösning för rekognosering och övervakning och stödjer det snabba beslutsfattande som krävs för taktiska operationer.

Se även webbplatsen [Palantir Gotham](#).

Till exempel: Rapporter om säkerhetsincidenter, attacker eller andra hot. Observationer av typiska mönster hos personer, grupper eller organisationer. Kartor över tidigare hot, tidigare insatsplatser eller kända hotspots. Tidigare rörelser av personer, varor eller fordon. Gamla nyheter, samtal eller e-postmeddelanden som har analyserats.

4.2 Palantir Foundry

Palantir Foundry® är en plattform avsedd för företag och organisationer som vill optimera operativa och logistiska processer. Den gör det möjligt att kombinera data från olika områden såsom produktion, leveranskedjehantering, logistik och andra operativa processer. Genom sin förmåga att bearbeta och visualisera data i realtid skapar Foundry transparens och stödjer välgrundade beslut. De viktigaste funktionerna är:

- *Sömlös dataintegration*: Foundry samlar data från olika källor, såsom lagerlistor, insatsplaner, logistiknätverk och resurshanteringssystem. Genom att kombinera all denna data skapas en fullständig bild av de operativa resurserna.
- *Transformation och rensning av data*: Plattformen erbjuder en mängd verktyg för att rensa, standardisera och förbereda data för analys. På så sätt kan även ostrukturerade data överföras till en enhetlig struktur, vilket är mycket värdefullt för organisationer som använder olika datakällor.
- *Realtidsanalys och rapportering*: Foundry gör det möjligt att övervaka materialflöden, spåra lager och identifiera flaskhalsar i ett tidigt skede. Det skapar rapporter i realtid som uppdateras automatiskt vid förändringar. De kan anpassas flexibelt och användas av flera team.
- *Modellering och simulering*: Plattformen gör det möjligt för användare att skapa simuleringar baserade på datamodeller för att planera framtida scenarier. För militära organisationer kan detta vara särskilt värdefullt för att till exempel simulera logistiska utmaningar och scenarier i fredstid och vara förberedda på dessa.
- *Samarbete och teamarbete*: Foundry stöder ett samarbetsinriktat arbetssätt där flera användare samtidigt kan arbeta med datamängder och analyser. Denna funktion möjliggör tvärfunktionellt samarbete och främjar snabba samordningsprocesser, vilket är avgörande i komplexa militära insatser.

Inom det militära området används Foundry ofta för att hantera logistik, försörjning och planering av insatser, vilket ökar den operativa effektiviteten och optimerar resursfördelningen.

4.3 Artificiell intelligensplattform (AIP)

Oie Artificial Intelligence Platform (AIP) från Palantir har utvecklats för att integrera stora språkmodeller (Large Language Models, LLM) och AI-applikationer i företag och organisationer. Även om AIP ursprungligen var avsett för militära tillämpningar används det även inom kommersiella områden. De centrala punkterna är:

- *Dataintegration och datasäkerhet*: AIP möjliggör bearbetning av stora datamängder inom avskärade nätverk, vilket är avgörande för militära tillämpningar för att skydda känslig information.
- *Insatskoordinering*: Plattformen stöder beslutsfattande i realtid, till exempel genom analys av multidomänoperationer och visualisering av taktiska scenarier.
- *Automatisering och effektivitetsökning*: Militära enheter kan med hjälp av AIP fatta databaserade beslut, från resursallokering till insatsplanering.

[^] Se även webbplatsen [Palantir Foundry](#).

Se även webbplatsen [Palantir Artificial Intelligence Platform](#).

AIP är särskilt viktigt i samband med moderniseringen av försvarsmakten och tillämpningen av artificiell intelligens för att förbättra det strategiska och taktiska beslutsfattandet.

4.4 Palantir TITAN

TITAN (*Tactical Intelligence Targeting Access Node*) är ett markbaserat system på en lastbil som ska modernisera den amerikanska arméns kapacitet inom rekognosering och målsökning. Systemet integrerar olika sensorer, t.ex. från rymden, luften och marken, för att tillhandahålla information i realtid för precisa långdistansattacker. I mars 2024 erhöll Palantir ett kontrakt från den amerikanska armén på 178,4 miljoner dollar för utveckling och leverans av tio TITAN-prototyper. TITAN är nästa generation av en markstation för informationsinsamling, övervakning och spaning. Den använder artificiell intelligens för att snabbt bearbeta sensordata från olika källor. Enligt företaget kommer TITAN att erbjuda underrättelsestöd för målsökning och situationsförståelse och ska förkorta tiden från *sensor till skytt*, vilket stödjer multidomänoperationer.

4.5 Palantir Readiness Solution Suite

Palantir Readiness^o är en programvarulösningssvit som syftar till att effektivt hantera och optimera tillgängligheten och beredskapen hos organisationers fysiska och finansiella resurser samt personal, samt förbättra den strategiska planeringen. Den använder dataintegration och analys för att stödja beslutsprocesser i realtid. Sviten består av tre moduler: *Asset*, *Personnel* och *Financial Readiness*.

4.5.1 Modul Asset Readiness

Modulen *Asset Readiness* är en mjukvarulösning som hjälper organisationer att få en omfattande och aktuell översikt över sina fysiska tillgångar (*Asset*) när som helst. Genom att integrera och harmonisera fragmenterade datakällor skapas en digital avbildning (*Digital Twin*) av tillgångarna. Denna digitala modell gör det möjligt att analysera tillgångarnas tillstånd, identifiera trender och fatta välgrundade beslut. De centrala punkterna är:

- *Tillståndsovervakning och underhåll*: Realtidsövervakning av tillståndet för alla fysiska tillgångar, t.ex. stridsvagnar, flygplan eller kommunikationsutrustning, för att tidigt upptäcka underhållsbehov och maximera tillgängligheten.
- *Lagerhantering*: Spårning av tillgångar och deras rörelser för att säkerställa att kritiska tillgångar är tillgängliga vid alla tidpunkter.
- *Livscykelhantering*: Analys och optimering av utrustningens livscykel för att säkerställa kostnadseffektiv användning.

Med modulen *Asset Readiness* kan militära organisationer säkerställa att deras utrustning alltid är redo att användas och samtidigt optimera den effektiva användningen av resurserna.

4.5.2 Modul Personnel Readiness

Modulen *Personnel Readiness* fokuserar på personalens insatsberedskap, inklusive truppers tillgänglighet och hälsotillstånd. Den stöder tilldelningen och förvaltningen av personalresurser och hjälper till att säkerställa att rätt personer är tillgängliga vid rätt tidpunkt. De centrala punkterna är:

^o Se även webbplatsen Palantir [TITAN](#). Se även webbplatsen [Palantir Readiness](#)

- *Tillgänglighets- och kapacitetshantering:* Uppföljning av personalens tillgänglighet och planering av uppdrag baserat på deras tillgänglighet.
- *Kompetens- och utbildningshantering:* Övervakning och planering av utbildningar för att säkerställa att personalen har de nödvändiga färdigheterna och kvalifikationerna.
- *Hälsö- och konditionsövervakning:* Hantering av hälso- och konditionsträning för att optimera personalens kondition och prestationsförmåga.

Med modulen *Personnel Readiness* kan militära organisationer hantera sina insatsstyrkor mer effektivt och säkerställa att välutbildad och frisk personal alltid finns tillgänglig.

4.5.3 Modul för ekonomisk beredskap (Financial Readiness)

Modulen *Financial Readiness* fokuserar på finansiell planering och budgetering för att säkerställa operativ beredskap inom alla områden. Den gör det möjligt för organisationer att effektivt övervaka kostnader, fördela resurser på ett optimalt sätt och kontrollera utgifter i realtid. De centrala punkterna är:

- *Budgetering och planering:* Upprättande och övervakning av budgetar för olika militära program och insatsområden.
- *Kostnadskontroll och uppföljning:* Realtidsanalys av utgifter för att fördela finansiella medel effektivt och undvika onödiga kostnader.
- *Resursallokering och effektivitetshantering:* Optimering av finansiella medel för personal, utrustning och drift för att maximera insatsberedskapen inom den tillgängliga budgeten.

Modulen *Financial Readiness* hjälper militära organisationer att använda finansiella resurser på ett målinriktat sätt och minimera finansiella risker för att säkerställa långsiktig insatsberedskap.

4.5.4 Sammanfattning

Sammantaget gör Readiness Solution Suite det möjligt för militära organisationer att hantera och optimera sin insatsberedskap på ett helhetsmässigt sätt. Modulerna *Asset Readiness*, *Personnel Readiness* och *Financial Readiness* samverkar för att ge en fullständig och integrerad bild av resursernas tillgänglighet och effektivitet, vilket är avgörande för en framgångsrik insatsplanering och genomförande.

4.6 Användning inom de europeiska försvarsmakterna ()

4.6.1 Användning av s försvarsmakt

De brittiska försvarsmakterna är bland de mest framstående användarna av Palantirs lösningar i Europa. De använder både Palantir Gotham och Palantir Foundry. Bland annat har Palantir sedan 2022 ett nära samarbete med Royal Navy för att optimera personal- och flottförvaltningen inför eventuella framtida konflikter. I vilken utsträckning *Palantir for Readiness* eller *Palantir Artificial Intelligence Platform (API)* används har inte offentliggjorts.

Det finns heller inga offentliga rapporter som tyder på att Palantir-teknik används av andra arméer, t.ex. Frankrike, Österrike, Norge, Sverige eller Finland. Det är säkert att den tyska försvarsmakten inte använder Palantir-teknik. Förmodligen är den militära användningen av Palantir-programvara i Europa fortfarande mycket begränsad.

4.6.2 Användning av den tyska polisen ()

I vissa europeiska länder används dock Palantir inom området inre säkerhet. Vissa tyska polismyndigheter, till exempel i Hessen, Nordrhein-Westfalen och Bayern, använder plattformen Gotham som stöd för dataanalys i kriminalpolitiskt sammanhang. En landsomfattande införande av denna analysplattform avvisades dock eftersom den förknippades med för stora risker. Den främsta anledningen till att man avstår från en landsomfattande införande av Palantir är dataskyddsmässiga betänkligheter och en preferens för självständiga, europeiska lösningar. Kritiker, däribland inrikespolitiker och dataskyddsexperter, befävar en sammanblandning av statlig verksamhet och privata ekonomiska intressen, särskilt när det gäller behandling av känsliga polisuppgifter. Därför övervägs även en egen utveckling som på lång sikt möjliggör oberoende av externa leverantörer ([Taoesschau, BR](#)). I Norge används Palantir Gotham av tullen för att övervaka och kontrollera passagerare och fordon. Sedan 2017 använder den danska polisen POL-INTEL-systemet, som baseras på Palantir Gotham. Detta system skapar så kallade "heat maps" ⁰ för att identifiera områden med förhöjda brottsfrekvenser och stödjer därmed det förebyggande polisarbetet ([Tvlör & Francis](#)).

4.6.3 Användning i Schweiz

I Schweiz används Palantir främst av företag i den privata sektorn. Credit Suisse har sedan 2016 samarbetat med Palantir för att utveckla ett automatiserat compliance-system. Banken investerade flera hundra miljoner franc i integreringen av Palantirs mjukvarulösningar för att optimera sina compliance-processer. Detta projekt visade sig dock vara problematiskt. Enligt rapporter uppgick investeringarna till cirka 500 miljoner schweiziska franc, men projektet betraktades i slutändan som ett misslyckande (side [Paradeplatz](#)). Efter övertagandet av UBS beslutade man att avsluta samarbetet med Palantir. Man har placerat programvaran på den så kallade "Decom-listan", vilket innebär att den tas ur bruk (nsid(j____j_T)e).

Även återförsäkringsbolaget Swiss Re använder Palantirs programvara för dataanalys. Det framtida samarbetet är dock osäkert, eftersom användningen av Palantir ses över efter ett ledningsbyte hos Swiss Re (finews). Medieföretaget Ringier satsar också på Palantir. Det använder programvaran Foundry för att utnyttja datapotentialen och för att bättre kunna betjäna och informera sina läsare (Ringier). Inom ramen för ett femårigt partnerskap kommer Palantir Technologies Inc. att ställa sin "Artificial Intelligence Platform (AIP)" till Ringiers förfogande "för att driva på AI-strategin för koncernens tre strategiska områden – Media, Marketplace och Sports Media – internationellt och arbeta med den senaste och mest ansvarsfulla AI-tekniken" (Rinoier).

Det finns däremot inga kända fall där myndigheter i Schweiz har använt systemet. Federala hälsomyndigheten (BAG) avvisade ett erbjudande från Palantir om stöd i hanteringen av pandemin (WOZ). Inom ramen för upphandlingen av projektet Ik NDA (BÖG, art. 7, stycke 1, bokstav c) har armasuisse granskat ett erbjudande från Palantir. På grund av att obligatoriska kriterier inte uppfylldes togs erbjudandet inte med i urvalet.

5 Fokusområde: Operativ beredskap med tillgångsberedskap

Modulen *Asset Readiness* är en mjukvarulösning som hjälper organisationer att få en omfattande och aktuell översikt över sina tillgångar. Genom att integrera och standardisera fragmenterade datamiljöer skapar lösningen en digital avbildning av organisationens tillgångar. Detta gör det möjligt att besvara frågor om tillgångarnas skick, identifiera trender och fatta välgrundade beslut.

Heat Maps används inom polisarbetet för att visuellt återge och analysera brottslighet och brottsmönster. De hjälper till att identifiera så kallade "hotspots" – geografiska områden där vissa typer av brott begås oftare.

Exempel på detta är:

- *Fordonsunderhåll*: Programvaran analyserar data om fordon som stridsvagnar, lastbilar eller transportfordon, inklusive underhållshistorik, driftstimmar och sensorinformation. Detta möjliggör tidig planering av underhållsarbete för att förhindra driftstopp och säkerställa flottans driftsberedskap.
- *Vapen- och ammunitionsshantering*: *Asset Readiness* konsoliderar data om lagerbestånd, slitage och försörjningskedjor för vapen och ammunition. På så sätt kan befälhavare säkerställa att det finns tillräckligt med resurser tillgängliga för att effektivt stödja operationer.
- *Flygplan*: Lösningen integrerar data från flygplan, drönare och helikoptrar för att övervaka tillståndet hos komponenter som motorer eller avioniksystem. Detta gör det möjligt att planera reparationer och underhåll i god tid för att maximera flygplanets insatsförmåga.
- *Logistik och försörjningskedjor*: *Asset Readiness* hjälper till att övervaka leveranskedjor för kritiska resurser som bränsle, mat eller reservdelar. Detta säkerställer att förnödenheter når sina destinationer i tid och att operativa flaskhalsar undviks.

Genom att använda *Asset Readiness* kan en militär organisation hantera sina resurser på ett holistiskt och effektivt sätt. Lösningen erbjuder en precis beslutsgrund, förbättrar beredskapen och minimerar driftstopp.

5.1 Fallstudie: USA:s armé

Under 2018 tvingades den högsta ledningen inom den amerikanska armén ta itu med sitt mest kritiska problem: beredskapen, eller tillgängligheten och insatsförmågan hos en viss enhet, soldat eller utrustning för att kunna utföra ett uppdrag. Även att besvara till synes enkla frågor om insatsberedskap, t.ex. hur många stridsvagnar som är insatsberedda eller hur många stridsvagnsförare som är utbildade, var enormt komplicerat, eftersom informationen var spridd över hundratals datakällor eller på skrivbord och i huvuden.

5.1.1 Lösning med Palantir for Readiness Solution Suite

Plattformen *Palantir for Readiness* spelar en central roll när det gäller att kontrollera och optimera beredskapen hos den amerikanska arméns tillgångar och personal. Den integrerar data från över 160 källsystem och mer än 30 000 datatabeller. På så sätt möjliggör den skapandet av en digital tvilling (Digital Twin). Denna omfattar information från områdena ekonomi, logistik, personal och insatser och används för att koppla samman omfattande datakällor på ett effektivt och skalbart sätt. När det gäller insatsberedskap och beslutsstöd möjliggör plattformen realtidsövervakning av mer än 65 000 enheter, över en miljon tjänsteställningar och 1,5 miljoner utrustningsföremål. Bearbetningen av stora datamängder i realtid möjliggör en kontinuerlig analys. Ett annat användningsområde för plattformen är prediktiv analys. Genom att tidigt identifiera överskottsmedel kunde mer än 3,3 miljarder USD frigöras för andra ändamål under 2020. Detta tydliggör plattformens roll i en effektiv resurshantering. Plattformen används därmed inte bara som ett analysverktyg utan också som ett beslutsstödssystem. Integreringen av stora datamängder och tillhandahållandet av information i realtid ger dessutom ledningen för den amerikanska armén en omfattande översikt över status och tillgänglighet av personal, material och logistiska resurser. Detta skapar en grund för databaserade beslut. Dessutom

¹ Jfr Carahsoft, Resources *Asset Readiness Introduction*, Case Studies sida 6. Jfr även [WabDaQe Palantir Blog, Medium](#): Are You Ready? New Palantir modules help enable readiness at the world's most critical institutions, 11 augusti 2022.

Dessutom prognostiserar *Readiness* beredskapen. Detta möjliggör tidiga åtgärder för att minska riskerna. Kontinuerlig uppdatering och övervakning i realtid skiljer lösningen från statiska system.

5.1.2 Utdrag ur enskilda resultat

Palantir for Readiness ger en omfattande förståelse för operativ beredskap. Dessutom har lösningen en transformativ inverkan på organisationen och stöder insatser i en alltmer instabil värld. Exempel på dessa resultat med uttalanden om beredskap är:

- *Beredskapsstatistik och prognoser för flygplan och besättning*. Genom att integrera relevanta källsystem i realtid ger plattformen en helhetsbild av flygplanens, piloternas och besättningarnas beredskap på alla nivåer. Denna funktion har förbättrat synligheten av flygst statistik på alla nivåer och därmed också den allmänna situationen inom luftfarten. Plattformen jämför planerade flygtimmar och finansiella prognoser för antalet effektiva flygtimmar och kostnaderna för dessa för att avgöra om resursanpassningar är nödvändiga.
- *Mätvärden för självständig kontroll av beredskap och resurs tillgänglighet*. För att få relevanta uppgifter om en viss resurs (tillgång) var man tidigare tvungen att skicka e-postförfrågningar till befälhavare och andra berörda personer inom organisationen. Det tog flera dagar innan svaren kom. Även svar på enkla frågor, till exempel om det fanns en ersättningsenhet i lager, kunde kräva betydande manuellt arbete. Plattformen erbjuder befälhavarna i hela armén en självbetjäningslösning som ger dem tillgång till en mer omfattande, integrerad vy som ger dem en tydlig översikt över tillgången på deras resurser.
- *Insatsberedskap för trupperna och beslutsstöd i realtid*. Innan *Palantir* användes spenderade militära förband, såsom 82:a luftburna divisionen, uppskattningsvis mer än 500 timmar per månad på att utarbeta en engångsbedömning av sin insatsberedskap. Detta utgör en ohållbar kostnads- och tidsrisk för en global insatsstyrka som måste kunna sättas in var som helst i världen inom 18 timmar. Divisionen har nu tillgång till insatsberedskapsdata i realtid via en förbandsorienterad applikation som sammanfattar dess personal, utrustning och andra relaterade nyckeltal. Utöver lägesuppfattningen gör plattformen det möjligt för användarna att visa resultaten i sitt historiska sammanhang. Detta hjälper till att sätta den aktuella beredskapssituationen i ett större sammanhang och gör det möjligt för befälhavarna att snabbt fatta välgrundade, datastödda beslut.

Plattformen *Palantir for Readiness* fungerar som ett verktyg för den amerikanska armén för att integrera omfattande datakällor, för realtidsdatabehandling och för prediktiv analys. Den möjliggör övervakning av personal, material och logistiska resurser, stöder databaserade beslutsprocesser och bidrar till att optimera insatsberedskapen och resursanvändningen.

5.2 Data som förutsättning

Olika datakällor är avgörande för att fastställa och optimera militära förbandens insatsberedskap. Först när dessa datakällor sammanförs får man en heltäckande bild av truppers tillgänglighet, kapacitet och insatsberedskap. Bland de viktigaste datakällorna finns personaluppgifter som ger information om personalstyrka, tillgänglighet, kvalifikationer och insatsberedskap. Dessa utgör därmed grunden för planering och säkerställande av tillgången på kvalificerad personal för specifika uppdrag. Vidare är logistik- och materialdata av central betydelse. De omfattar information om lager, skick och tillgänglighet av utrustning, fordon och vapen. Uppgifterna möjliggör noggrann övervakning av materialet.

tillgänglighet samt tidig identifiering av eventuella flaskhalsar. Finans- och upphandlingsdata ger i sin tur värdefull insikt i budgetar, löpande utgifter och upphandlingsstatus, vilket underlättar övervakningen av finansieringen och en effektiv resursfördelning. Uppgifter om insatser och beredskap, som visar mobiliseringsstatus, övningsstatus och truppers tillgänglighet, är också oumbärliga, eftersom de visar hur snabbt och i vilken utsträckning förbanden är insatsberedda. Underhålls- och reparationsdata bidrar också till den övergripande översikten genom att visa planerade och oplanerade underhållsarbeten samt underhållshistorik och reparationsstatus. Detta hjälper till att undvika materialbortfall och planera materialtillgängligheten. Dessutom erbjuder geospatial intelligence (GEOINT) viktig lägesinformation med geografiska data och möjliggör en målinriktad insatsplanering. Open-Source Intelligence (OSINTTM) och datakällor från privata leverantörer, som omfattar information från offentligt tillgängliga källor eller från specialiserade leverantörer, t.ex. vädertjänster, ger ytterligare kontext för strategiska beslut. Slutligen ger data om resurshantering och behovsplanering aktuell information om tillgängligheten av kritiska förnödenheter, såsom bränsle, mat och medicinska förråd, och möjliggör därmed en kontinuerlig försörjning. Palantirs förmåga att förena alla dessa datakällor i ett enda system är den centrala faktorn för dess höga prestanda i militära operationer. Genom integreringen av dessa olika datakällor skapas en detaljerad lägesbild som möjliggör en precis bestämning och kontinuerlig utvärdering av insatsberedskapen och ger beslutsfattare en välgrundad Grund för planering och genomförande av riktade åtgärder.

5.3 Detaljer om modulen Asset Readiness

Att få en överblick över egna resurser och deras tillgänglighet kan vara en komplex utmaning. De data som en organisation behöver för att "se" sig själv är ofta spridda över olika system. Dessutom lagras dessa data ofta i olika format i silosystem, vilket innebär att en omfattande manuell utvärdering krävs för att få fram användbar information. Ofta måste experter besvara dessa frågor genom tidskrävande manuellt arbete.

5.3.1 Kärnan i lösningen

I grund och botten är Asset Readiness en mjukvarulösning med öppen arkitektur som är utformad för att harmonisera fragmenterade IT-landskap och samtidigt ta hänsyn till befintliga system och processer. Med integrerade, tolkningsbara data och flexibla operativa verktyg kan användarna inte bara snabbare få en översikt över det aktuella läget, utan också besvara mer djupgående frågor (figur 1).

Figur 1: Från fragmenterade data via deras integration till »Digital Twin« för analys av resurser

I stället för att bara ta reda på hur många fordon som finns i flottan kan en användare nu fråga: «Hur många av dessa fordon är uppdaterade i

⁽²⁾ OSINT står för Open Source Intelligence och beskriver insamling och analys av information från allmänt tillgängliga källor som mediebevakning, sociala medier, onlineforum och andra öppna informationskällor på internet.

När det gäller underhåll, hur fördelar sig de fordon som inte är i drift mellan nya och gamla modeller? Modulen *Asset Readiness* hjälper till att hantera resurserna effektivt och kontrollera och optimera deras driftsberedskap. Lösningen omfattar:

- *En central datakälla för alla organisationens tillgångar.* Lösningen omfattar en central, pålitlig plattform där alla data om tillgångarna samlas in och hålls uppdaterade. Den gör det möjligt för olika team att gemensamt komma åt och arbeta med dessa data, samtidigt som tydliga regler fastställer vem som får se eller redigera vilka data.
- *Mätning och utvärdering av driftsberedskap.* Lösningen gör det möjligt för organisationer att övervaka statusen för sina tillgångar i realtid och analysera dem på olika nivåer – från helhetsöversikt till enskilda komponenter.
- *Undersökning av problem.* När problem uppstår möjliggör lösningen en djupgående analys för att identifiera orsaken och prioritera effektiva åtgärder för att åtgärda dem.
- *Optimering av resursfördelningen.* Det går att avgöra var en tillgång behövs mest, vart utrustning ska skickas eller var arbetstiden kan optimeras. Lösningen hjälper till att fördela resurserna effektivt genom att identifiera behovet och optimera användningen.
- *Analys av långsiktiga trender på alla nivåer.* Lösningen gör det möjligt att analysera tidsmässiga utvecklingar i tillståndet och driftsberedskapen hos enskilda tillgångar. Sådana analyser är möjliga både ur ett helhetsperspektiv och för enskilda komponenter.
- *Förutsäga förväntade toppar och risker.* Programvaran gör det möjligt att identifiera potentiella utmaningar i ett tidigt skede och vidta proaktiva åtgärder för att minimera negativa effekter. Detta kan till exempel vara fallet vid träningsövningar som kräver större personal- eller materialinsatser än planerat.

5.3.2 Digital tvilling av resurser och arbetsflöden

En *digital tvilling* skapas som återspeglar resurser och arbetsflöden i hela organisationen. Data från olika system sammanförs, rensas och ordnas så att alla i organisationen kan förstå dem. Denna tekniska process gör det möjligt för användarna att arbeta med data som objekt och förstå deras egenskaper och relationer till varandra. Objekten fungerar som tolkningsbara byggstenar för användarna, som stöder analyser och arbetsflöden på hela plattformen.

Information som är relevant för en enskild lastbil, som lagras i olika datasystem och är typmärkt, centraliseras och registreras i ett enda "lastbils"-objekt. Denna metod för datamodellering påskyndar avsevärt insamlingen av kunskap och resultat och förenklar användningen av data i hela företaget. Alla som har behörig åtkomst kan med bara några få klick besvara frågor utan att behöva ha kunskaper inom databehandling. Komponenterna är följande:

- *Data Connection* skapar en integrerad översikt över data från olika källor för att möjliggöra välgrundade beslut. Tack vare olika konfigurerbara anslutningsmetoder och öppna programmerbara API:er³ kan lösningen anslutas till alla datakällor, filsystem, databaser eller tredjepartsapplikationer för att på ett tillförlitligt sätt samla in data oavsett format, plats och miljö.

³ API:er (Application Programming Interfaces) är gränssnitt som gör det möjligt för olika programvaruapplikationer att kommunicera med varandra. De definierar hur program eller system kan utbyta data och funktioner utan att direkt ingripa i de andra applikationernas interna funktioner.

- *Data Lineage* (dataspårbarhet) säkerställer att användarna kan lita på analyserna genom att kontrollera den uppströms liggande datakällan. Dataspårbarheten genereras automatiskt inom plattformen från och med tidpunkten för datainsamlingen, så att användarna kan spåra data och genomföra kontroller i alla faser av integration, transformation, distribution och användning.
- *Data Health* identifierar dataproblem proaktivt innan beslut fattas baserat på felaktiga data. Användare kan övervaka, granska och åtgärda datakvalitetsproblem både genom automatiska varningar och användarstyrda tillståndskontroller.
- *Data Engineering* främjar en gemenskap för experiment och snabba förbättringar, där produktionen inte ändras förrän ändringarna har granskats. Användare kan gemensamt integrera, rensa, omvandla och modellera data.
- *Dataskydd* maximerar samarbetet mellan team och skyddar samtidigt data genom att följa noggrant graderade behörigheter. Palantirs säkerhetsmodell erbjuder flera krypteringsnivåer och rollbaserade, åtkomstbaserade och ändamålsbaserade kontroller ner till cellnivå, som förblir nedströms i alla applikationer och härledda datamängder.
- *Öppenhet och flexibilitet*. Detta förenklar interoperabiliteten med befintliga datakällor och verktyg, så att nya tekniker kan integreras så snart de blir tillgängliga. Användningen av öppna API:er och mjukvaruutvecklingskit (SDK) stöder flera tekniker och arkitekturmodeller som kan integreras i lösningen och möjliggör anslutning till verktyg från tredjepartsleverantörer.
- *Skalbarhet*: Lösningen anpassar sig efter förändringar i datavolymen och antalet användare samtidigt som den optimerar resursanvändningen. Den containeriserade infrastrukturlagret bygger på Kubernetes^{oo} och säkerställer dynamisk skalbarhet, förbättrad datorkraft, ökad kostnadskontroll och förbättrad säkerhet.

5.3.3 Olika 360-graders vyer

360-graders vyer ger insikter och nyckeltal för varje objekt i driftsmiljön, oavsett om det är en komponent, ett fordon eller flygplan, en flotta, ett uppdrag, en underhållsuppgift eller någon annan relevant konstruktion.

- *Component 360*: En detaljerad översikt över varje komponent som spåras i organisationen i sitt aktuella och historiska sammanhang: montering och demontering, leverantör, sensormätvärden, återstående livslängd (RUL) och mer.
- *Equipment 360*: En användbar och integrerad översikt över plattformar och stora enheter, t.ex. fordon och maskiner. Data om driftsberedskap, uppdrag, inspektioner, underhåll, installerade komponenter, sensorvärden och mer används.
- *Fleet 560*. Lösningen erbjuder även vyer på "flottnivå" för att identifiera beredskap, tillgänglighet och risker för tillgångar över flera plattformar. Den integrerar information från olika militära system för att skapa en gemensam översikt som sammanför olika komponenter, oavsett om de tillhör flygvapnet, marinen, armén eller andra områden.

Kubernetes (ofta kallat K8s) är en programvara som används för att styra och administrera ett stort antal programvarukontainrar. En container innehåller till exempel den faktiska applikationen som användarna använder och allt som applikationen behöver för att fungera.

5.3.4 Analys, rapportering och operativa beslut

Användare kan hämta data med utbyggbara analysverktyg och snabbt presentera data och insikter i interaktiva rapporter som uppdateras i realtid. Med flexibla mätvärden, analyser och rapporter gör lösningen det möjligt att fatta beslut utan fördröjning och baserat på en omfattande analys.

- *Övervakning av lagerberedskapen* möjliggör analys och säkerställande av tillgänglighet, insatsberedskap och optimal användning av resurser.
- *Resursallokering och beslutsstöd.* Modeller för komplexa beslutsprocesser och hierarkier kan avbildas digitalt. I scenarier kan resursbehov prioriteras och optimeras.
- *Trendanalys baserad på historik* möjliggör undersökning av status- och prestandamätvärden över tidsperioder för att identifiera mönster och förändringar, inklusive jämförelse av tillgänglighet för olika typer av tillgångar.

5.4 Fördelar med modulen Asset Readiness

Modulen *Asset Readiness* är särskilt utformad för att kontrollera och optimera den operativa beredskapen och tillgängligheten av resurser i komplexa organisationer, såsom en armé. Den kombinerar avancerad dataanalys med en centraliserad plattform för att förbättra beslutsprocesser och öka effektiviteten i resursanvändningen. I militär sammanhang erbjuder modulen en rad fördelar som är anpassade till de speciella kraven hos moderna försvarsmakter.

- *Centraliserad databas:* Modulen samlar och harmoniserar data från olika källor, såsom logistiksystem, personalregister eller underhållsrapporter. Denna information samlas på en enda plattform så att beslutsfattare alltid har en fullständig översikt över statusen för personal, fordon, utrustning och andra resurser. Detta minskar fragmenteringen av data och undviker inkonsekvenser som kan uppstå på grund av separata system.
- *Realtidsövervakning och situationsmedvetenhet.* En av de största styrkorna med *Asset Readiness* är möjligheten att visualisera och analysera data i nära realtid. Befälhavare och ledningsassistenter kan se resursernas aktuella status och tillgänglighet, vilket gör att de snabbare kan fatta välgrundade beslut. En befälhavare kan till exempel omedelbart bedöma en flottils insatsförmåga och vid behov göra justeringar för att fullfölja sitt uppdrag.
- *Effektiv underhålls- och resursplanering.* Modulen använder dataanalyser för att optimera underhållsplanering. Genom att integrera användningsdata och sensorinformation kan eventuella fel upptäckas i ett tidigt skede, innan de leder till större problem. Detta möjliggör en förebyggande underhållsplanering som inte bara förbättrar utrustningens tillgänglighet utan också sänker driftkostnaderna. Samtidigt bidrar det till att undvika brist på kritiska resurser.
- *Ökad insatsberedskap.* Modulen hjälper försvarsmakten att utvärdera beredskapen på flera nivåer – från enskilda enheter till hela förband. Dessa utvärderingar baseras på data som uppdateras automatiskt, vilket minskar beroendet av manuella processer. Detta är särskilt viktigt i dynamiska insatsmiljöer där snabba reaktioner och anpassningar är nödvändiga.
- *Transparens och effektiv beslutsfattande.* Plattformen erbjuder visuella instrumentpaneler och rapporter som presenterar komplexa data på ett begripligt sätt. Detta ökar transparensen och främjar en effektivare kommunikation mellan olika nivåer i organisationen. Ledande befattningshavare kan därmed bättre anpassa strategiska beslut till aktuella förhållanden och prioritera resursanvändningen.

Asset Readiness ger armén en kraftfull lösning för att hantera komplexiteten i resurshanteringen. Den bidrar till att säkerställa insatsberedskapen genom att i realtid kontrollera och styra tillgångarnas status och tillgänglighet. Tack vare noggrann analys och planering av resurser bidrar det dessutom till att sänka kostnaderna och möjliggör en snabb reaktion på förändrade förhållanden i insatsområdet. Det bidrar därmed avgörande till en effektiv uppdragsuppfyllelse i en alltmer datadriven militär miljö.

5.5 Kostnadsberäkningar

Kostnaderna varierar beroende på specifika krav och organisationens storlek. Eftersom Palantir inte tillhandahåller aktuella prislistor kan exakta belopp endast fastställas genom direkta förhandlingar. Genom att analysera offentligt tillgänglig information och erfarenheter från liknande projekt kan dock kostnaderna uppskattas.

- *Licenskostnader och implementering.* En rapport från Westdeutscher Rundfunk (WDR) från 2022 visar att polisen i Nordrhein-Westfalen ursprungligen hade beräknat att implementeringen av Palantir-programvaran skulle kosta 14 miljoner euro. De faktiska kostnaderna steg dock till 39 miljoner euro, varav licenskostnaderna för fem år uppgick till 22 miljoner euro Heise online.
- *Prislista från Palantir.* Ett offentligt dokument från Palantir från 2019 listar olika licensmodeller. Till exempel kostar en årlig licens per serverkärna 66 000 GBP. Lösningbaserade licenser börjar på 250 000 GBP och kan uppgå till 2 miljoner pund sterling beroende på komplexiteten ([Notech For Tyrants](#)).
- *Underhålls- och supportkostnader.* Underhålls- och supportkostnaderna uppgår vanligtvis till cirka 1W25 % av licensavgifterna per år. Denna uppskattning baseras på allmänna branschstandarder för mjukvarulösningar.

Engångskostnader

- *Implementering och anpassning:* Dessa kostnader omfattar integrationen av modulen i befintliga system, anpassning till specifika behov och utbildning av personalen. Militära organisationer har vanligtvis höga krav på säkerhet och anpassning, vilket kan driva upp kostnaderna till den övre skalan – det vill säga upp till tvåsiffriga miljonbelopp.
- *Datamigrering:* Överföring och rensning av befintliga data kan medföra ytterligare kostnader, beroende på datamängden och komplexiteten. Dålig datakvalitet utgör en stor risk. God datakvalitet är undantaget, vilket även här kan driva upp kostnaderna till hundratusentals eller till och med miljoner.

Återkommande kostnader

- *Licensavgifter:* Palantir arbetar ofta med prenumerationsmodeller där årliga licensavgifter tillkommer, som vanligtvis graderas efter antal användare, datavolym och funktionalitet. Även om det i fallet med polisen i Nordrhein-Westfalen rör sig om Palantir Gotham, ger exemplet en mer exakt bild av licenskostnaderna. Dessa uppgår till 22 miljoner euro över 5 år Heise online.
- *Underhåll och support:* För kontinuerliga uppdateringar, teknisk support och underhåll tillkommer ytterligare årliga avgifter, som ofta utgör en procentandel av licenskostnaden. I fallet med polisen i Nordrhein-Westfalen skulle detta innebära årliga kostnader för underhåll och support på mellan 660 000 och 1 100 000 G.

6 Utmaningar

Palantir *Asset Readiness* erbjuder värdefullt stöd för att kontrollera och optimera den operativa beredskapen för militära resurser i realtid. Plattformen är dock starkt beroende av tillgången till högkvalitativa realtidsdata, vilket kan vara problematiskt om t.ex. de kommunikationssystem som krävs för dataöverföring inte är tillgängliga eller om det finns risker för SLGINT-hot (Signals Intelligence) i operationsområdet. För att övervaka resursernas tillstånd och tillgänglighet krävs sensorer och IoT-enheter. Dessutom är driften förknippad med höga kostnader och ett betydande underhållsbehov, vilket kan påverka insatsförmågan och belasta militärorganisationernas budgetplanering. Utmaningarna i detalj är:

- *Datakvalitet och aktualitet:* Prestandan beror i hög grad på kvaliteten och aktualiteten hos de data som matas in. Om realtidsdata är felaktiga, ofullständiga eller inaktuella kan plattformen inte leverera tillförlitlig information om resursernas status och tillgänglighet, vilket kan påverka beslutsfattandet negativt.
- *Beroende av sensorer och IoT:* För att övervaka resursernas tillstånd och beredskap använder Readiness data från sensorer och IoT-enheter som måste integreras i militära system och utrustning. I resursfattiga eller fientliga miljöer kan dock tillhandahållandet och anslutningen av dessa enheter vara problematiskt, vilket kan leda till luckor i realtidsövervakningen.
- *Komplexiteten i datatolkning:* Även om plattformen erbjuder visuella instrumentpaneler och filteralternativ, beror dess effektivitet i hög grad på hur väl data är anpassade till den specifika kontexten och hur väl användarna har utbildats i hanteringen.
- *Kostnader och underhåll:* Det är kostsamt att införa och underhålla plattformen, särskilt när det gäller inköp och underhåll av nödvändiga sensorer och IoT-infrastruktur. Dessa ekonomiska och logistiska krav kan utgöra en utmaning, särskilt i scenarier där resurserna är begränsade eller infrastrukturen förändras regelbundet.
- *Beroende av stabil uppkoppling:* Realtidsövervakning kräver en pålitlig och stabil dataförbindelse för att säkerställa kontinuerlig uppdatering av plattformen. I avlägsna eller konflikttrabbade områden, där nätverksinfrastrukturen kan vara begränsad, kan detta leda till problem och begränsa nyttan.

Sammanfattningsvis erbjuder *Asset Readiness* ett värdefullt stöd för övervakning och optimering av militära resurserns insatsberedskap i realtid. Plattformen kräver dock en mycket tillförlitlig datainfrastruktur och stark uppkoppling. Beroendet av exakta realtidsdata och sensorbaserade system samt kostnaderna för underhåll och drift utgör ytterligare utmaningar som kan begränsa nyttan i vissa militära insatsscenarier.

6.1 Risker som datahögsherravälde, förlust av suveränitet och beroenden

Användningen av Palantirs lösningar gör det möjligt att fatta snabbare databaserade beslut och öka effektiviteten i militära operationer. Men farhågorna om datarättigheter, nationell suveränitet, beroendeförhållanden samt etiska och säkerhetspolitiska aspekter får inte underskattas. Palantir är ett företag med säte i USA, vilket innebär att känsliga data kan komma att granskas av den amerikanska regeringen och underrättelsetjänsten.

Beroendet av extern högkvalificerad personal är en ytterligare risk, eftersom det är oklart om det krävs teknisk personal från Palantir på plats för att implementera, driva och underhålla systemen på lång sikt. Ett sådant beroende kan

Begränsa arméns handlingsförmåga i krissituationer, särskilt om det militära personalen inte har den nödvändiga kunskapen för att självständigt driva eller ens anpassa systemen. Om Palantirs specialister dras tillbaka eller inte är tillgängliga kan detta äventyra systemens användbarhet och därmed effektiviteten i militära operationer. Samtidigt utmanas sekretessen för militär information genom den permanenta närvaron av externa specialister, eftersom de får tillgång till kritiska processer och data.

6.2 Dataskydd och etiska aspekter av

Den omfattande datainsamlingen och sammankopplingen med hjälp av Palantir-programvaran möjliggör djupgående analyser och prognoser om enskilda individers eller grupper beteende. Kritiker ser detta som en risk för massiva intrång i privatlivet. Användningen i Tyskland har bedömts som problematisk, eftersom en testdrift av Palantir-programvaran med verkliga personuppgifter genomfördes i Bayern, vilket av delstatens dataskyddsombudsman klassificerades som grundlagsstridigt och olagligt (BR 24). En ytterligare kritikpunkt är den potentiella övervakningen och profileringen av medborgare, som skulle kunna ske utan deras vetskap eller samtycke. Risker att vissa personer oavsiktligt hamnar i fokus på grund av statistiska samband kan inte uteslutas.

6.3 Strängare tekniska och rättsliga bestämmelser

Den 16 februari 2023 fattade Förbundsförfattningsdomstolen ett beslut som begränsar polisens användning av automatiserade dataanalysverktyg – i detta fall Palantir Gotham – på grund av brott mot dataskyddsprinciperna. Sedan dess regleras typen och omfattningen av de data som matas in i analysprogramvaran strängare, märkning av data är obligatorisk och en effektiv kontroll av systemens användning måste säkerställas. Riskerna med användningen av sådana analysplattformar diskuterades i samband med konstitutionella klagomålet och en muntlig förhandling. Under förhandlingen framkom det tydligt att stora mängder data från oskyldiga personer, vittnen eller kontaktpersoner hamnar i detta analysystem. Därmed åsidosattes det tvingande principen om ändamålsbestämning av data. Till exempel samlades stora mängder data in från mobilmasternas sändare, vilket gjorde tusentals mobilanvändare till berörda parter utan deras vetskap. Eftersom det är möjligt att skapa omfattande personlighetsprofiler utifrån informationen, uppstår risker för de berörda personernas grundläggande rätt till informationssjälvbestämmande, vilket domen tar hänsyn till ([netzpolitik.org](https://www.netzpolitik.org/)).

6.4 Transparens och ansvar

I Schweiz är användningen av Palantir-programvara hittills mindre utbredd. Användningen måste övervägas noggrant, särskilt eftersom företaget Palantir är föremål för kritik och i andra länder förknippas med övervakningsåtgärder och möjliga intrång i privatlivet. Denna misstro finns även i Schweiz. Palantirs beslut att etablera sin europeiska filial i kantonen Schwyz har väckt kritiska reaktioner. Den berörda kommunen Altendorf visade sig överraskad över valet av plats, eftersom kommunala myndigheter först fick kännedom om detta via media och inte var involverade i beslutsprocessen. ^{nsid IT}.

Det har också framförts farhågor om dataskydd. Heman Marques från föreningen Chaos Computer Club Schweiz (CCC-CH) påpekade att Palantir från början finansierades av CIA och har nära kopplingar till underrättelsetjänster. Marques uttryckte oro över att Schweiz har en mindre sträng dataskyddslagstiftning än EU, vilket underlättar etableringen av företag som Palantir ([srf.ch](https://www.srf.ch/)). Dessutom finns det kritik mot

^{*} När verkliga uppgifter om medborgare används spelar det ingen roll juridiskt sett om det rör sig om en text eller regel, vilket är grundlagsstridigt utan särskild rättslig grund.

Bristande transparens hos företaget. Palantirs nära samarbete med underrättelsetjänster och tillhandahållandet av big data-analyser till organisationer som CIA och andra regeringar väcker frågor om transparens och etiskt ansvar (markt.ch). Dessa kritiska röster visar på de reservationer som finns gentemot Palantir. Om Palantirs lösningar övervägs är en tydlig och transparent kommunikation avgörande, även om detta inte kan undanröja alla farhågor och risken för offentliga protester och politiska initiativ kvarstår.

7 Rekommendationer

7.1 Granskning av alternativ

Den schweiziska armén bör överväga alternativ till Palantir. Det finns europeiska företag som erbjuder jämförbara lösningar och som är mer bekanta med kraven på dataskydd och säkerhet. Att undersöka open source-alternativ eller utveckla och integrera egna dataanalysplattformar kan vara sätt att behålla kontrollen över kritiska system och minska beroendet. Utvecklingen bör inte ske på egen hand, utan tillsammans med samarbetspartner som framstår som öppna, pålitliga, integritetsfulla och suveräna, för att säkerställa ett säkert, hållbart och produktivt samarbete.

7.2 Intensifiering av samarbeten

7.3 Svar på centrala frågor

I detta sammanhang måste bland annat följande centrala frågor klargöras: Hur säkerställs arméns tekniska oberoende och hur kan skyddet av känsliga data garanteras? Vilka alternativ till externa leverantörer stärker suveräniteten och minimerar riskerna? Samtidigt måste den etiska och rättsliga förenligheten hos externa lösningar samt deras långsiktiga kostnads-nyttoförhållande utvärderas. Slutligen måste geopolitiska risker och strategiska beroenden i internationella samarbeten analyseras kritiskt för att utveckla en hållbar och oberoende strategi.

Av ovan nämnda skäl rekommenderar experterna att man avstår från lösningar från företaget Palantir Technologies Incorporated. Frågan om operativ insatsberedskap kommer att behandlas 2025 inom ramen för arméns specifika KL-strategi genom arméplaneringen.

¹⁰ T.ex. [SAP Defense & Security](#) eller [Accenture](#) (BGÖ. Art 7. Abs 1, Bst f).